

וּרְבֵי חֶמְאָ בֶּרֶ בְּזֹנָא, וּרְבֵי יוֹסֵף בְּרִיהַ דִּרְכָּא וְאֶחָרִים, בָּמוֹ שְׁכַתּוֹב בְּפֶרְקִים^ט הַגּוֹפֶרִים, וּבְמִקּוֹמוֹת אֶחָרִים. עַל אַחֲתָ פְּמָה וּכְמָה מַה יִשְׁלַׂעַשׂ בְּזֹמְן הַזֶּה, שְׁבָעָנוֹתֵינוּ נִתְמַעַטָו הַיִשְׁבוֹת שֶׁל- תַּלְמוֹד תּוֹרָה.

עַל פָּנוּ, בֶּלֶת הַרוֹצָח לִילָּך בְּדָרְך הַחַיִם, יַלְדָּך לְבָקֵשׁ תּוֹרָה בְּכָל מִקּוֹם שִׁימְצָאָה. וְאֶת עַל פִּי שִׁיגָּלָה לְמִקּוֹמוֹת אֶחָרִים, הִיא תַּגְאַלְפָנוּ לְסֹוף, וְתוֹשִׁיבָנוּ בְּרָאשׁוֹ:

פרק שביעי

פרק רמה

בְּשִׁיעָסָק אָדָם בְּתוֹרָה, יְהָא לִשְׁם שְׁמִים, וְלֹא בְּדִי לְטַלְשָׁכָה. בְּדָאָרְסָנוּ [התרס] (כמכתה כלה פְּלִיקָה נְמִילָה), רַבִּי מַאיָר אוֹמֵר, בֶּלֶת הַעֲסָק בְּתוֹרָה לְשָׁמָה, זֹכָה לְדָבְרִים הַרְבָּה. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא שֶׁבֶל הַעוֹלָם בְּלֹא כְּדִאי הִיא לוֹ. נִקְרָא רֵעַ, וְאֶהָובָן אֶהָובָן אֶת הַמִּקְומָם, אֶהָובָן אֶת

חק יעקב

אֶדְעָתָא דְגַבְרָא רַבָּה מֵנְדָרֶת. וְאֶת, וְהַלָּא אָסֹר לְפִתְחָה בְּנֹולְד, דָאָמְרֵינָן בְּנְדָרִים (ס"ד ע"א) וּכְי'. וַיְיַלְל, דָהָכָא לְחַשֵּב נֹולְד כְּיוֹן דָהָלָך לְבִי רַב, דָדוֹך הָוָא בְּחוֹלֵך לְלִמוד שְׁנָעָשָׂה אָדָם גָדוֹל. אֵי נְמִי, כְּגֻון שְׁתָלָה נְדָרוֹ בְדָבָר, שְׁפִירֵשׁ בְשָׁעָה שְׁנָדָר עַל דָעַת אֵם לֹא יַעֲשֶׂה סּוֹפֵר, דְבָעָנֵין וְלֹא הוֵי נֹולְד (תוֹסְפָות כתובות ס"ג ע"א): בְּרִתְיָה דְרַבִּי עֲקִיבָא עֲבָדָה לְשִׁמְעוֹן בֶּן עַזְּנָא. וְאֶת, וְהָא בְּפֶרְקָא קְמָא דְסָוְתָה (ד' ע"ב) פְּרִיךְ, וְהָא אִיכָּא בֶן עַזְּנָא דָלָא נְסִיב. וְלֹהָוָא לִישְׁנָא דְמִשְׁנָי נְסִיב וּפִירֵשׁ, אֲתִי שְׁפִיר. וַיְיַלְל, דָעַעַג דָאָמֵר הַכָּא דְעַבְדָא הַכָּי לְבָן עַזְּנָא, מַמְלָא נְשָׁאָה, אֶלָּא בְּאִירָוֹסִין (תוֹס' כתובות ס"ג ע"א):

רַמָּה זֹכָה לְדָבְרִים תְּרִיבָה. לְהִוָּת צְדִיק וְחַסִיד, כְּדָלְקָמָן: כְּדִאי הִוא לוֹ. לְהִוָּת הַכָּל שְׁלֹו: בְּקָרָא רֵע. וְלַיְמַד תּוֹרָה תַּגְאַלְפָנוּ. מַעֲמָלוֹ וְטוֹרָחוֹ שְׁלַתּוֹרָה, שְׁלַבּוֹ יְהָא פָתוֹחָ בְּתוֹרָה, וְזֹכָה לְרָאשׁ יִשְׁבָּה:

לְגַבְיהָ, נִפְלָה עַל אֲפָה וּמִנְשָׁקָה לִיהְ לְבְרָעִיהַ^ט. הַוּוּן קָא דְחַפֵּי לְה שְׁמַעְיָה. אָמֵר לְהוּ, הַנִּיחָו לְה, שְׁלִי וּשְׁלַבָּם, שְׁלָה הָוָא. שְׁמַע בְּלָבָא שְׁבּוּעַ דְגַבְרָא^ט, רַבָּה אַתָּא לְמַתָּא, אָמֵר, אִיזַּל לְגַבְיהָ, אָפְשָׁר דִמְפָר לִי נְדָרִים. אַתָּא לְגַבְיהָ, אָמֵר לְיהָ, רַבִּי, יִשְׁלַׂעַ לְנְדָר לְהַפְּרָר. אָמֵר לְיהָ, מַאי הָוָא. אָמֵר לְיהָ, הַכִּי [וְהַכִּי] הָוָה מַעְשָׂה. אָמֵר לְיהָ, הַהְוָא חַתְנָה, אֵי הָוָה צְרָבָא מְרַבְּנוֹ, אַדְעָתָא, דְגַבְרָא^ט רַבָּה מֵנְדָרֶת. אָמֵר לְיהָ, רַבִּי, אֲבָלוּ פְּסָוק אַחֵד. אָמֵר לְיהָ, אַנְא נִיהְוָה. נִפְלָל עַל אֲפִיה, וּנְשָׁקִיהָ לְבְרָעִיהַ^ט, וַיְהַב לְיהָ פְּלָגָא דְמַמְוֹנִיהָ. וְאֶרְבָּתִיהָ דְרַבִּי עֲקִיבָא, עַבְדָה לְשִׁמְעוֹן בֶּן עַזְּנָא בִּי הַאִי גּוֹנָא. אָמֵר רַב פְּפָא, הַיְנוּ דְאָמְרִי אֲפָשִׁי, רְחִילָא בְּתַר רְחִילָא אַזְלָא^ט. בְּעוּבְדִין דְאָמָא, בְּהָעִבְדָּא דְבָרְתָּא (ונפלק סְנוּלָה כָּמָה מַעֲשָׂה אֲזָל נְקִיּוֹ).

וְגַם מִצְעִינוּ מַעְשִׂיות בְּתוֹבִים, כַּשְּׁהַלְבָבוֹ לְלִמְדָה תּוֹרָה רַבִּי חַנִּינָא בֶן חַכִּינָי

נפש יהודית

רוּעה, וַיַּדַּע שָׁאַיְן לְכַהּמוֹת כְּלָוִם, וַיַּרְועֶה טָבָם מִרְחָם עַלְיָהּ וּמִנְהָגִים בְּנָחַת. כֹּן הוּא יַדַּע שָׁאַבְיִ הַדְּרִינִי מְנַכְּסִיו בְּעַבְרוֹ, וּשָׁאַיְן לִי כְּלָוִם, וַיַּרְחֵם עַלְיָהּ: דְחַפֵּי לְה שְׁמַעְיָה. עַבְדֵי שְׁלָה הָוָה רַבָּע. שְׁלָא הָיוּ יַדְעַעַן שְׁהָיָה אַשְׁתוֹ: אָמֵר לְהָיָה, שְׁתָלָה שְׁלַמְדָתִי אַנְיָוָתָם, עַל יְהָה הָוָא, שְׁנָתָנוֹ לִי עַצְחָה לְבִי רַבָּה: בִּי הַאִי גּוֹנָא. שְׁאַמְרָה לוֹ אַם תַּלְךְ לְבִי רַבָּה אֲקָדֵש לְךָ, כְּמוֹ שְׁעַשְׂתָה אַמְתָה לְרַבָּע אֲבִיהָ: הַיָּא. התורה: תַּגְאַלְפָנוּ. מַעֲמָלוֹ וְטוֹרָחוֹ שְׁלַתּוֹרָה, שְׁלַבּוֹ יְהָא פָתוֹחָ בְּתוֹרָה, וְזֹכָה לְרָאשׁ יִשְׁבָּה:

רַמָּה זֹכָה לְדָבְרִים תְּרִיבָה. לְהִוָּת צְדִיק וְחַסִיד, כְּדָלְקָמָן: כְּדִאי הִוא לוֹ. לְהִוָּת הַכָּל שְׁלֹו: בְּקָרָא רֵע. וְלַיְמַד תּוֹרָה תַּגְאַלְפָנוּ. מַעֲמָלוֹ וְטוֹרָחוֹ שְׁלַתּוֹרָה, שְׁלַבּוֹ יְהָא פָתוֹחָ בְּתוֹרָה, וְזֹכָה לְרָאשׁ יִשְׁבָּה:

^ט לְבְרָעִיהַ, יַג לְבְרָעִיהַ: (כ) הָוָא. יַג הָוָא: וְגַדְגָּרָא: יַג הַגְּבָרָא: יַג (ל) גְּדָרִי. או גְּדָרָא:

עוסק בה לשמה, היא לו סם המות. דאמרו רבותינו זכרונם לברכה, בֶל העוסק בתורה שלא לשמה, נעשית לו סם המות, שנאמר יערף כptr לחקי (לט'ס נ'ג, ג'). ואין עריפה אלא חריגת, שנאמר וערפו שם את העגלה [בנהל] (פס כ"ה, ל').

וgresen נמי [התרם] (כמסכת שבת פ' ק' נ' מ' י' מ' א') אמר רב ששת, מא' דכתיב ארך ימים בימינה, [בשם מלאה עשר וכבוד] (מקלי ג', ט''). וכי בימינה ארך ימים אףא, עשר וכבוד לפא. אלא למיניהם בה, ארך ימים אףא, וכל שבן עשר וכבוד. ולמשמאלים ביה, עשר וכבוד אףא, ארך ימים לבא.

וgresen נמי [התרם] (כפליק לי עקינה, ע' ק' פ' י' ע''), אמר רב חנינא, מא' דכתיב שמעו כי נגידים אדרב וגוי (מקלי ח', ו'). למה נמשלו דברי תורה לנגיד. לומר לך, מה נגיד זה יש בו כת להמית ולהחות, אף דברי תורה יש בהם כת להמית ולהחות. בדרא, דאמר רבא, דאמיר רבא, דאמין בה, ספמא דחויי. שלא אימין בה, ספמא דמותא.

וgresen נמי [התרם] (כמסכת יוון פ' ק' לו כ' גלו ל' ע' ע' ע' ב'), אמר רב יהושע בן לוי, מא' דכתיב זואת התורה אשר שם

הבריות, משפטה את המקום, משפטה את הבריות, ומלבשתו ענוה ויראה, [ומכשרתו להיות צדיק] וכו', בדאיתא [התרם] (כמסכת חנוכה פ' ק' ו' מ' ק' ח'). וgresen נמי [התרם] (כפליק ח' ק', סנדליין ר' ע' ע' ב'), אמר רב אלכסנדראי, בֶל העוסק בתורה לשמה, באלו עוישה שלום בפיקמlia של-מעלה ובפיקמlia של-מטה, שנאמר או יחזק במעז, יעשה שלום לי, [שלום יעשה לי] (ישעיה כ"ז, כ'). ורב אמר, באלו בנה פלטرين של-מעלה ופלטرين של-מטה, שנאמר ואשם דברי בפיק ובעצל ידי בסתיתך, [לנטע שמים וליסד ארץ] (פס י"ח, ט''). ורב יוחנן אמר, באלו מגין על כל העולם בלו, שנאמר שנאמר וילאמיד ציון עמי אתה. ובעצל ידי בסתיתך. ורב יהושע בן לוי אמר, באלו מקרוב גאה לאלה לישראל, שנאמר וילאמיד לציון עמי אתה.

ובשיעסק בה לשמה, נעשית לו סם חיים. בדארסן [התרם] (כפליק ק' מה לעניין ר' ו' ע''), חנינא, רב בנהה אומר, בֶל העוסק בתורה לשמה, תורה נעשית לו סם חיים, שנאמר עץ חיים היא [למחזיקים בה] (מקלי ג', י"ח). [ואומר], רפאות תהיל שרד ושקוי לעצמותיך] (פס סטוק ח'). ואומר, כי מצאי מצא חיים, ויפק רצון מיי (פס ח', ו''). אבל אם אין

נפש יהודת

ומלבשתו תורה: ומכשרתו להיות צדיק. חולך בתומו ואינו עשה עול: בפיקמlia של-מעלה. בחילות שר אמות: אדם יש שלום בינהם, יש שלום במלחמות: במעז. מעוז תורה: שלום. תורה ובני, אחד למעלה ואחד למטה: פלטرين. דירות מעלה ומטה, דכתיב לנטו שמים ויסוד ארץ: לשמה. משומ כאשר צוני ה' אלהי (דברים ד', ח'), ולא כדי להקרות רביה: עשר וכבוד לפא. בתמייה. כיוון דאייכא אורך ימים, כל שכן עשר וכבוד: למיניהם. של תורה, שمفשבין טעמיהן בדקוק ובורין, כימין המימות למלוכה: ולמשמאלים מלוכה: מה נגיד. מלך ושרים: דאמין בה, עוסקין בשמה. משמאלין, שלא לשמה: מה נגיד. מלך ושרים: דאמין בה. עוסקים בכל כחם, וטורדים לדעת סודה,قادם המשמש ביד ימינו שהוא עיקר: סם חיים. סם המות. כי נעלם מן סם, בגימטריא סם (פירוש, תיבת סם מורכב מאותיות ס-מ-ך

מ-ס, ומילוי אותיות סם עולה בגימטריא גם כן סם, ומכאן שני סמיים הם):

מְלֹאת מִקְנָה פָּ), רַבִּי צְדֻוק אָוֹمֵר, אֶל תַּעֲשֵׂם עַטְרָה לְהַתְגַּדְלִי בָּהֶם, וְלֹא קְרָדוּם לְחַתְךָ בָּהֶם. וּבָנָה הַיָּה הַלָּל אָוֹמֵר, וְדֹאשְׁתְּמַשְׁ בַּתְגָּא, חַלְפָה. הָא לְמִדְתָּה, בְּלִי הַגְּנָהָה מִדְבָּרִי תּוֹרָה, נוֹטֵל חַיּוֹ מִן הָעוֹלָם.

וְגַרְסִין [התרם] (כמפלת נולדים פליק קוֹנס לוֹ ס"ב ע"ה). תְּנִיא, לְאַהֲבָה אֵת ייִ אֱלֹהִיךְ (לכisis 5, כ'). שֶׁלָּא יֹאמֶר אָדָם, אָקְרָא בְּדִי שִׁיקְרָאוּנִי חַכְםָם, אָשְׁנָה בְּדִי שִׁיקְרָאוּנִי רַבִּי, אָשְׁנָה בְּדִי שָׁאַהְיָה זָקָן וְאָשְׁבָ בְּיִשְׁיבָה. אֶלָּא לִמְדָה מִאַהֲבָה, וְסֹזָה הַכְּבוֹד לְבָזָא. שְׁנָאָמֵר קְשִׁירָם עַל [אַצְבָּעָתִיךְ], בְּתַבְמָעָל לִוְיכְּ לְבָזָא] (מ"ל ז, ג). וְאָמֶר, דָּרְכִּיךְ דָּרְכֵי נָעָם, וּכְלִ נְתִיבָתִיךְ שְׁלוֹם] (פס ג, י"ו). וְאָמֶר, עַזְּ חַיִים [הִיא לְמַחְזִיקִים בָּה, וְתַמְכִּיחָה מְאַשָּׁר] (פס פ' ק"ו י"ח).

רַבִּי אֶלְעָזָר אָוֹמֵר, עַשְּׂה דְּבָרִים לִשְׁם פּוּעָלָן^(ט), וְדַבֵּר בָּהֶם לְשָׁמָן. אֶל תַּעֲשֵׂם עַטְרָה לְהַתְגַּדְלִי בָּהֶם, וְלֹא קְרָדוּם לְחַתְךָ בָּהֶם. וְקָל וְחַמָּר. וּמָה בְּלִשְׁאָצָר שֶׁלָּא נְשַׁתְּמַשְׁ אֶלָּא בְּכָל,

חק יעקב

רַמָּה וְכָל הַעֲשָׂין שֶׁלָּא לְשָׁמָה נוֹתָה לְהָם שֶׁלָּא גְּבָרָאוּ. פִּירּוּשׁ, שָׁאַינוֹ לִומֶד כְּדִי לְקִיּוֹם, אֶלָּא לְקִנְטָר, דְּבָרָק מִקּוֹם שָׁנָהָנוּ (פסחים נ' ע"ב) אָמְרִינָן, רְבָא רְמִי, כתיב עד שְׁמֵי הַסְּדָךְ, וכְּתִיב מַעַל הַשְּׁמִים, כָּאן בְּעֵסֶק שֶׁלָּא לְשָׁמָה וּכְרָ', וְהָתָם אִירִי בְּמִקְיָם כְּדִי שִׁיכְבְּדוּהוּ, וְכָן מִשְׁמַעַן בִּירוּשָׁלָמי דְּפָרְקִין (ות"ס ברוכת י"ז ע"א):

לְבָא: וְלֹא קְרָדוּם. כְּמַי שְׁחוֹטֵב עַצְּים בְּשָׁכְר, כְּמַי אַינוֹ עוֹסֵק בְּתוֹרָה בֵּין שְׁבָא לְשָׁכְר, בֵּין שְׁלָא בָּא לְוָשָׁר. וְשָׁכְר מַלְמָדִי תִּינְקוֹת וְפְסָק הַדִּינִינִי, הוּא שָׁכְר בְּטָלה וְמוֹתָר: וְדֹאשְׁתְּמַשְׁ בַּתְגָּא. שְׁמַשְׁתַּמֵּשׁ בְּכָתְר תּוֹרָה, שְׁלָומֵד לְהַנְּאָתוֹ כְּדִי לִיטְוָל שָׁכְר, וּלְפָנֵי עַצְמָוֹ לְאַילְמָד אֵם אֵין מְרוּחָה בָּה: חַלְפָה. עַבְרָ מִן הָעוֹלָם קּוֹדָם זְמָנוֹ: קְשִׁירָם עַל אַצְבָּעָתִיךְ. כְּלָוְמָר, לֹא תְּכוֹן לְהַנְּאָתָךְ, אֶלָּא כְּדִי שִׁיחָוּ שְׁגָוָרִין בְּפִיכְךָ. וְהָסִיף עַל זָהָוָר, עַבְדָּם עַל גְּרָגוֹתִיךְ. וְאַחֲרָ כְּךָ הַבְּיא רָאָה שְׁטוֹתָה הַכְּבוֹד לְבָזָא, שְׁנָאָמֵר דָּרְכִּיכְאָדָם נָעָם, וְאָמֶר דָּרְכִּיכְאָדָם נָעָם. וְצִיוֹה עַלְיָהָם: וְדַבֵּר בָּהֶם לְשָׁמָן. לְשָׁם פּוּעָלָן. לְשָׁם הַקְדּוּשָׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁפָעָלָם:

מְשָׁה (לכisis 1, מ"ל). זָכָה, נְعַשֵּׂית לֹא סִם חִיִּים. לֹא זָכָה, נְעַשֵּׂית לֹא סִם הַמוֹת. וְהַיָּנוּ דָאָמֵר רַבָּא, דָאִימֵין בָּה, סִמְאָ דִמְוֹתָא. דִתְיִי^(ט). דָלָא אִימֵין בָּה, סִמְאָ דִמְוֹתָא. רַבִּי שְׁמוֹאֵל בֶּר נְחַמְּנֵי רְמִי, בַּתְבִּיב פְּקוֹדֵי ייִ שְׁרִים מְשַׁמְּחֵי לִבְנָה (פְּלִיס י"ע, ע), וּבַתְבִּיב אָמְרָת ייִ צְרוֹפָה (פס י"ח, נ"ה). זָכָה, מְשַׁמְּחָתָנוּ. לֹא זָכָה, צְרוֹפָתוּ לִמְיִתָּה.

וְגַרְסִין נְמִי [התרם] (כמפלת נילוט פליק סיָה קוֹלָה לוֹ י"ז ע"ה), מְרַגְלָא^(ט) בְּפִמְיה דָרְבָ, תְּכִלִית חַכְמָה, תְּשׁוֹבָה וּמְעָשִׂים טּוֹבִים. שֶׁלָּא יְהָא אָדָם קוֹרָא וְשָׁנָה וּבּוֹעַט בָּאָבִיו וּבָאָמוֹ וּבָמַי שְׁהָוָא גָדוֹל מִמְּנוֹ בְּחַכְמָה, שְׁנָאָמֵר רְאִישָׁת חַכְמָה נִירָא תְּיִירָא, שֶׁכְלָל טּוֹב לְכָל עִשְׁיָהָם (פְּלִיס קִי"ה, י). לְלוֹמְדִים לֹא נְאָמָר, אֶלָּא לְעִשְׁיָהָם. לְעוֹשִׁין לְשָׁמָה, וְלֹא לְעוֹשִׁין שֶׁלָּא לְשָׁמָה. וּבָל הַעוֹשִׁין שֶׁלָּא לְשָׁמָה, נוֹתָה לְשָׁמָה. לְהָם שֶׁלָּא גְּבָרָאוּ.

עַל בָּנָה, יִשְׁלֹז לֹא לְאָדָם לְעַסְק בְּתוֹרָה לְשָׁמָה, וְלֹא לְהַתְגַּדְלִי בָּה, וְלֹא לְהַנּוּת אֲגָפָו מִמְּנָה. בְּמָזְבָּחָה שְׁנָנִינוּ (פְּלִיק 1).

נפש יהודת

לֹא זָכָה. שְׁלָומֵד רָק לְהַתְגַּדְלָה וּלְהַתְגַּדָּה: צְרוֹפָתָג. כְּמוֹ שְׁנָאָמֵר וְצָרָפִתִים כְּצָרוֹף אֶת הַכְּסָף (וּמְרִיה י"ג ט): מְרַגְלָא. דָבָר וְהָהִיא רְגִיל בְּפִיו: תְּכִלִית חַכְמָה. עֵicker של תורה, שְׁיהָא עַמָּה תְּשׁוֹבָה וּמְעָשִׂים טּוֹבִים: הַעֲשָׂין שֶׁלָּא לְשָׁמָה נוֹתָה לְהָם שֶׁלָּא גְּבָרָאוּ. פִּירּוּשׁ, שָׁאַינוֹ לִומֶד כְּדִי לְקִיּוֹם, אֶלָּא לְקִנְטָר: אֶל תַּעֲשֵׂם עַטְרָה. שֶׁלָּא תָּאָמֵר אַלְמָד בְּשִׁבְלָה שְׁאָקָרָא רָבִי וּיְוִישָׁבוֹנִי בָּרָאשָׁה. אֶלָּא לְמֹוד מַאֲהָבָה, וְטוֹסָוף הַכְּבוֹד לְבָא: וְלֹא קְרָדוּם. כְּמַי שְׁחוֹטֵב עַצְּים בְּשָׁכְר, כְּמַי אַינוֹ עוֹסֵק בְּתוֹרָה בֵּין שְׁבָא לְשָׁכְר, בֵּין שְׁלָא בָּא לְוָשָׁר. וְשָׁכְר מַלְמָדִי תִּינְקוֹת וְפְסָק הַדִּינִינִי, הוּא שָׁכְר בְּטָלה וְמוֹתָר: וְדֹאשְׁתְּמַשְׁ בַּתְגָּא. שְׁמַשְׁתַּמֵּשׁ בְּכָתְר תּוֹרָה, שְׁלָומֵד לְהַנְּאָתוֹ כְּדִי לִיטְוָל שָׁכְר, וּלְפָנֵי עַצְמָוֹ לְאַילְמָד אֵם אֵין מְרוּחָה בָּה: חַלְפָה. עַבְרָ מִן הָעוֹלָם קּוֹדָם זְמָנוֹ: קְשִׁירָם עַל אַצְבָּעָתִיךְ. כְּלָוְמָר, לֹא תְּכוֹן לְהַנְּאָתָךְ, אֶלָּא כְּדִי שִׁיחָוּ שְׁגָוָרִין בְּפִיכְךָ. וְהָסִיף עַל זָהָוָר, עַבְדָּם עַל גְּרָגוֹתִיךְ. וְאַחֲרָ כְּךָ הַבְּיא רָאָה שְׁטוֹתָה הַכְּבוֹד לְבָזָא, שְׁנָאָמֵר דָּרְכִּיכְאָדָם נָעָם, וְאָמֶר דָּרְכִּיכְאָדָם נָעָם. וְצִיוֹה עַלְיָהָם: וְדַבֵּר בָּהֶם לְשָׁמָן. לְשָׁם פּוּעָלָן. לְשָׁם הַקְדּוּשָׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁפָעָלָם:

פְּרִיצִים וְחַלְלוֹת (יחוקאל ז', כ"ג), **בֵּין שֶׁבָּאוּ** **פְּרִיצִים נָעֲשׂוּ חֹל,** **גַּעֲקָר מִן הָעוֹלָם,** **דִּכְתִּיב,** **בָּה בְּלִילִיא קְטִיל בְּלָא שָׁאָר** **מִלְּפָא** (יעייל ס', ט), **הַמְשֻׁתְּמִשׁ בְּכֶתֶרֶת** **שְׁלִ-תּוֹרָה שֶׁהָוָא קִים לְעוֹלָם וְעַד,** **עַל** **אַחַת בְּפִיה וּבְפִיה** (זהה) **וְזֶה** **כְּמַעֲקָה** **כְּתוּב** **בְּמַסְכָּת** **כֹּל פְּלָק** **כְּנִי יְוָהָה יְוָמָל נְקוּלָה.** **לְלִמְדָנוּ, שְׁלָא יַעֲסֵךְ** **אָדָם בְּתּוֹרָה אַלְאָ לְשָׁמָה,** **וְאַל יַטְלֵ** **מִמְּנָה הַנָּאָה בְּעוֹלָם הַזֶּה,** **יוֹתֶר מִמְּהָ**

שְׁהַתִּירָה תּוֹרָה.

וְעַם בֶּל זֶה, **טוֹב לוֹ לְהַתְّחִיל וּלְפָנָס** **בְּלִימּוֹד אָפְלוֹ שְׁלָא לְשָׁמָה,** **שֶׁאָחָר** **שִׁבְיָין הַאֲמָת,** **יַחַזֵּר לְהַתְּעַסֵּק בָּה** **לְשָׁמָה.** **בְּדָגְרָסִין** (התרם) **כְּפָלָק תָּלָק** **מַנְדָּלִין וְ** ק"א ע"ג, **וּמַסְכָּת** **סְלִוִּות** **כְּפָלָק כֹּן מַקְהָה** (ז' ע"ג), **אמָר** **רַב יְהֹוָה** **אָמָר רַב,** **לְעוֹלָם יַעֲסֵךְ אָדָם** **בְּתּוֹרָה וּבְמִצּוֹת אָפְלוֹ שְׁלָא לְשָׁמָה,** **שְׁמַתּוֹךְ שְׁלָא לְשָׁמָה בָּא לְשָׁמָה.** **שְׁבָשָׁבָר אַרְבָּעִים וָשְׁנִים קָרְבָּנוֹת** **שְׁהַקְּרִיב בְּלָק מֶלֶךְ מוֹאָב,** **זָכה וַיַּצְתָּה**

נְפָשׁ יְהוָה

גַּעֲקָר מִן הָעוֹלָם. **שֶׁנָּאָמָר בֵּיה בְּלִילִיא קְטִיל בְּלָשֶׁץ** (דניאל ה, ל). **וְהַם הַיּוֹ חֹל,** **שֶׁנָּאָמָר וּבָאוּ בָה פְּרִיצִים וְחַלְלוֹת** (יחוקאל ז, כ"ב) **שְׁהַזְׁכִּיאוֹ מִבֵּיתָם**"^ק, **כַּיּוֹן שֶׁבָּאוּ בַּיַּד פְּרִיצִים,** **פְּרִוצִים,** **שְׁנָעֲשׂוּ חֹל.** **וְאַעֲפָ"כּ** **נָהָרָג עַלְיָהָם בְּלָשֶׁץ:** **בְּזָמָן שְׁהַקְּפָלוֹ** **רַב הַמִּקְצּוֹות.** **בְּזָמָן חָתְכוּ מִן הַשְׁדּוֹת רֹוב הַתְּאַנְיָם,** **וְאוֹזֵר לְזָקִין הַסְּכִינִים שְׁחַתְּכּוּ בָהֶם,** **וּמִקְפְּלִים אֶתְּמָם בְּבֶגֶד** **וּבְנְרָתִיקָם,** **וּמַצְנִיעָין אֶתְּמָם לְשָׁנָה הַבָּא.** **סְכִינִים הַמִּקְצּוֹות.** **וְעַ"ש הַסְּכִינִים,** **קָרָאוּ לְתְּאַנְיָם גַּכְּמִקְצּוֹות.** **דָּהִיכִּי אַשְׁכֵּחַ דָּקְרִי** **קָרָא לְסְכִינִין מִקְצּוֹות,** **דִּכְתִּיב יַעֲשֵׂהוּ בְמִקְצּוֹות** (ישעיה מ"ה, י"ג). **וְתַּגְנִין** (נדרים ס"ב ע"א) **וְהַקְּפָלוֹ רֹוב הַמִּקְצּוֹות,** **אֶתְּמָם שְׁנָתְּיִירָוּ מִוּתָּרוֹת מִשּׁוּם גָּזָל,** **שְׁנָתְּיִאָשׁוּ מִהְנָן הַבָּעָלִים.** **וּפְטוּרִים** **מִן הַמְעָשָׂר,** **דָּהִפְקָר נִינָהוּ.** **עַל כֵּן אֶכְלָם רַבִּי טְרָפּוֹן.** **וּמִשּׁוּם** **שְׁבָשָׁאָר שְׁנִים הַיּוֹ גּוֹנְבִּין הַתְּאַנְיָם מִמָּם,** **סְבּוּר שְׁהָוָא גּוֹנְבָן גַּכְּ** **בְּשָׁקָא.** **לְהַשְּׁלִיכּוּ לְנָהָר.** **וְאָמָר ר"ט,** **אוֹזֵר מִתְּהִלָּת ר"ט.** **וְאוֹזֵר הַלְּךָ וְהַנִּיהָ לְוָ, בְּעַבוּר שְׁהָוָא ת"ה:** **אוֹזֵר לִי.** **עַל שְׁאָמְרָתִי רַבִּי טְרָפּוֹן אָנִי,** **דִּמְשֻׁמָּע בְּשִׁבְיָיל תּוֹרָתִי יְנִיחָה לִי,** **וְנָהָנִיתִי מִתּוֹרָתִי:** **אַרְבָּעִים וָשְׁנִים קָרְבָּנוֹת.** **ז' פְּרִים וּז' אַיִלִים גַּפְּ, הַרִּי מ"ב:**

קָדֵש שְׁפָעָשׂוּ בְּלִי חָל, **גַּעֲקָר מִן הָעוֹלָם,** **מִי שְׁגַשְׁתָּמֵשׁ בְּכֶתֶרֶת שְׁלִ-** **תּוֹרָה,** **עַל אַחַת בְּפִיה וּבְכִמָּה.** **וּבַן מִצְנֵינוּ לִרְבִּי טְרָפּוֹן,** **בַּי לְפִי שְׁגַנְצָול** **מִן הַמִּתְּהִהָּה בְּשִׁבְיָיל תּוֹרָתָו,** **נִצְטָעַר בְּלִי יְמִיו.** **בְּדָגְרָסִין הַתָּם,** **רַבִּי טְרָפּוֹן,** **אֲשֶׁבְחִיה הַהָוָא גָּבָרָא בְּזָמָן שְׁהַקְּפָלוֹ** **רַב הַמִּקְצּוֹות** **דָּקָא אֲכִיל.** **אַחַתְּיָה בְּשִׁקָּא וּשְׁקָלִיה,** **וְאַמְטִיה לְמִשְׁדִּיה** **בְּנָהָרָא.** **אָמָר וּלְאָמָר,** **אוֹזֵר לְטְרָפּוֹן,** **שְׂזָה הַזֶּה** **זָהָרָגּוּ.** **שְׁמַעְיָה אֵיהָוּ,** **שְׁבָקִיה וּעֲרָק.** **אָמָר רַבִּי אָבָהוּ מִשּׁוּם רַבִּי חַנִּינָא בְּזָ** **גָּמְלִיאָל,** **כָּל יְמִיו שְׁלִ-אֶזְרָחָלְקִיךְ, הַיָּה** **נִצְטָעַר עַל דָּבָר זֶה.** **אָמָר וּלְאָמָר,** **שְׁגַשְׁתָּמֵשׁ בְּכֶתֶרֶת שְׁלִ-תּוֹרָה.** **דָּאָמָר רַבִּה בָּר בָּר חַנָּה אָמָר רַבִּי יוֹתְנָן,** **בָּל הַמִּשְׁתְּמִשׁ בְּכֶתֶרֶת שְׁלִ-תּוֹרָה,** **גַּעֲקָר מִן הָעוֹלָם.** **קָל וְחָמָר.** **וְמִה** **בְּלָא שֶׁאָצָר שְׁגַשְׁתָּמֵשׁ בְּכָלִי קָדֵש** **שְׁפָעָשׂוּ בְּלִי חָל,** **שְׁנָאָמָר וּבָאוּ בָה**

חַק יַעֲקֹב

שְׁמַעְיָה אֵיהָוּ. **הַכִּיר שָׁרָטְרָפּוֹן הַיה** (ר"ז נדרים ס"ב ע"א): **הַיָּה** **מִצְטָעַר עַל דָּבָר זֶה.** **וּרְטָפּוֹן אָמָר מִצְעָר נְפָשִׁיה.** **אֵי** **אָמָרְתָּ בְּשֶׁלָּמָא דָלָא הַהָוָא קְפִיד הַזָּהָר אֲלָא הַהָיָא שְׁעַתָּא,** **מִשּׁוּם הַכִּי הַהָוָא מִצְטָעַר הַיָּאָרָךְ לֹא הַוְדִיעָוּ דְבָזָם שְׁהַקְּפָלוּ רֹוב הַמִּקְצּוֹות הַפְּקִירָא בְּנִינָהוּ, וְאַנְמִי לֹא צִיתָה לְיהָ, דְלִישָׁלָם לְיהָ הַהָוָא פּוֹרָתָא. **אֶלָּא אֵי אָמָרְתָּ דְכּוֹלָה שְׁתָא הַוּ גְּנֵבָה לְיהָ עַיְנֵבָי,** **מַאי הַוָּה לְיהָ לְמַעְבָּד לְרָ'** **טְרָפּוֹן,** **וְכַי הַוָּה לְיהָ לְשָׁלּוּמִי דָמִי** **טוּבָה לְיהָ לְמַעְבָּבָה בְּהָוָה.** **וּמְסִקְנֵין, דָאַין הַכִּי נְמִי,** **כַּיּוֹן שְׁמָן,** **אָמָרְתָּ בְּלָא מַהְיָה הַיָּה.** **מִיהוּ דָוָא בְּמַהְיָה שְׁתָא הַוּ גְּנֵבָה לְיהָ עַיְנֵבָי,** **גָדוֹל הַיָּה.** **מִיהוּ דָוָא בְּכִי הַאִי גּוֹנוֹא הַוָּא דָאַסּוּר,** **מִשּׁוּם דָהִיכִּי הַיָּה** **דָהִיכִּי גּוֹבָרָה הַיה עַדְיָן חַושְׁדָו,** **וְלַכְבּוֹד תּוֹרָתוֹ הַוָּא שְׁהָנִיהָוּ,** **אֶבֶל וְדָאַי לְפִטוּר עַצְמָוּ בְּכִבּוֹד תּוֹרָה בְּמָה שָׁאַנוּ חַיֵּב בָוּ,** **שְׁרִי, כְּדָאַרְמִינָן לְקַמֵּן שְׁרִי לְיהָ לְצַוְּבָא מְרַבְּנָן לְמִימָר לֹא** **יַהְיָה בְּרָגָא,** **וְשְׁרִי לְיהָ נְמִי לְמִימָר, שְׁרוּ לִי תִּגְגָּרִי בְּרִישָׁא,** **שְׁכִוּזָא בְּדָבְרִים הַלְּלֹו זִכְתָּה תּוֹרָה לְתִלְמִידִי חַכְמִים,** **כַּשְּׁמָ שְׁוִיכָתָה לְכֹהָנִים וּלְלוֹיִים תְּרּוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת** (שם ד"ה אֵי הַכִּי): **שְׁגַשְׁתָּמֵשׁ בְּכֶתֶרֶת שְׁלִ-תּוֹרָה.** **שְׁהָנִיהָוּ כַּשְׁוֹהָדִיעָוּ שְׁהָוָא** **רַטְרָפּוֹן, וְלֹא הַנִּיהָוּ אֶלָּא לְכִבּוֹד תּוֹרָתוֹ:****

ר' טְרָפּוֹן, וְלֹא הַנִּיהָוּ אֶלָּא לְכִבּוֹד תּוֹרָתוֹ:

זִירָא אֲגַרָּא דְפֶרְקָא, רְהַטָּא. אָמֵר אָבִי, אֲגַרָּא דְבֵי בָּלָה, דְחַקָּא. וְאָמֵר אָבִי, אֲגַרָּא דְשִׁמְעַתָּא, סְבָרָא. אָמֵר רְבָבָא, אֲגַרָּא דְבֵי טְמִיאָ, שְׁתִיקָותָא. אָמֵר רְבָבָא אֲשִׁי, אֲגַרָּא דְתַעֲנִיתָא, צְדֻקָתָא. אָמֵר מֶרֶץָרָא, אֲגַרָּא דְבֵי הַלּוֹלָא, מְלִיאָ. אֲגַרָּא דְהַסְפִּידָא, דְלוּיָן קָלָא.

וְגַם בָּنְצָרָה לְהַזְרָה, קְוִידָם שִׁיחָה רָאוּי לְהַזְרָה. בְּדָגְרָסְנוּן [התרם] (כפלקוּ קְמוֹן לְעַכּוֹלָה זֶה לְפָ"ט ע"ב, וכמאלת סומס פְּלָק סִי וּטָל לְפָ"ט ע"ב ע"ח), אָמֵר רְבָבָה הַגָּא, מַאי דְבַתִּיב בַּי רְבִים חַלְלִים הַפִּילָה, וְעַצְמִים בַּל הַרְגִּיה (מְקַלִּי ז', כ"ז). בַּי רְבִים חַלְלִים הַפִּילָה, זֶה תַּלְמִיד שֶׁלָּא הָגַע לְהַזְרָה וּמוֹרָה. וְעַצְמִים בַּל הַרְגִּיה, זֶה תַּלְמִיד שֶׁהָגַע לְהַזְרָה וְאִינוּ מוֹרָה. וְעַד פְּמָה, עַד אַרְבָּעִין שָׁנִין. אִינִי, וְהָא רְבָבָא אָורי. שָׁאַנִי רְבָבָא, דְלָא הוּא בּוֹתִיה.

וְגַם אֶל יִקְרָאנָה בְּמַיִן זָמֵר לְטָל בָּה צּוֹת, וְלָא לְשָׁחָק בָּה. בְּדָגְרָסְנוּן [התרם] (כפלק חַלָּק סְנָאַלְלִין לְפָ"ט ק"ה ע"ה, וכפלקוּ קְמוֹן לְמַסְכָת כָּלָה),

חק יעקב

דְבֵי טְמִיאָ. טְמָא, פְּרוֹשׁ אָבָל, וַיֹּצֵא בְּחִילּוֹף אֲטַבָּח וּבְאַלְבָ"ם (ערוך ערך ט"ט): **שָׁאַנִי רְבָבָא**. דעת ר"ש"י ז"ל שרבעה כהן היה ע"ז ר"ש"י ראש השנה י"ח ע"א], ותוספות (שם) וגם ספר יוחסין אין דעתם כן [ולמעשה כן דעת ר"ש"י בהמשך דבריו], אלא רבה בר נתמани כהן היה, והוא תבירו של רב יוסט, והם הנקראים סיני וועוקר הרימ:

אֲגַרָּא דְבֵי הַפִּילָה, שהכל נאשפין לשמווע הלכות הרגל, דרשה שדורשין בשבת שלפני הרגל, שהוא יגע וטורח ומהשכ להבין טומו של דבר: **אֲגַרָּא דְתַעֲנִיתָא צְדֻקָתָא**. שנוטנין צדקה לערב לפרנסת ענינים שהתענו בו ביום: **אֲגַרָּא דְבֵי הַלּוֹלָא**. חתונה: מְלִיאָ. דברים. לשמה חתן וכלה בדברים: **דְלוּיָן קָלָא**. להרים קול בלשון נהי ועגמת נפש, שיבכו השומעים: **בַּי רְבִים חַלְלִים הַפִּילָה**. באישה וריה משתעי. ותלמיד שאינו נוהג עצמו כשרה, קרי ליה נמי ה'ci: זֶה תַּלְמִיד שֶׁלָּא הָגַע וּכ'ו'. הַפִּילָה, לשון נפל שלא כלו לו חדשיו (סוטה כ"ב ע"ב וע"ז ר"ש"י שם), כן זה שמורה קודם וממנו: וְעַצְמִים. לשון עוצם עינוי (ישעה ל"ג, ט"ז), שטוגרים פיהם ואינם מודים לצרכי הוראה: **אִינִי וְהָא רְבָבָא אָורי**. וכל שנוטינו אין אלא ארבעים: **שָׁאַנִי רְבָבָא**. אדם שווה בחכמה לגודול העיר, מותר להזרות, או שאין ז肯 ממנו בעיר. ורבא אין כמותו בעיר הוא: **לְטָל בָּה צּוֹת**. כאשר אדם לבד וביקש דבר להיות לו תחבר וריע כמו חברותא, נקרא צוות. והוא משורר דברי תורה, כדרך אדם יושב בטל [ש]מתחיל לשורר:

מִמְּפָנוֹ רְוִית. וְאָמֵר רְבִי יוֹסֵי בְּרַבִּי חַגְנִינָא, רְוִית, בְּתוֹ שֶׁלְּ-עֲגָלוֹן בֶּן בָּנוֹ שֶׁלְּ-בָלָק מֶלֶךְ מִזְוָאָב הִיְתָה. וְעַם בָּל זֶה, הַפְּרִשׁ גָּדוֹל יִשְׁבַּן לְשָׁמָה בֵּין שֶׁלָּא לְשָׁמָה. בְּדָגְרָסְנוּן [התרם] (כמאלת פסחים פְּלָק מְקוֹס נְסָגוּ לְפָ"ט ע"ג), **רְבָבָא רְמִי**, בְּתִיב בַּי גָּדוֹל עַד שְׁמִים חַסְדָּךְ וְגַנִּי (טְלִיס נ"י, י"ח). וּבְכַתִּיב בַּי גָּדוֹל מַעַל שְׁמִים חַסְדָּךְ (קס ק"ח, כ'). הָא בַּיְצָדֶךָ. בָּאָן בַּעֲשֵׂין לְשָׁמָה, בָּאָן בְּשָׁאַיִן עַשְׂשֵׂין לְשָׁמָה], בְּדָאִיתָא [לְעַילָן] (כמאלמת כל קלמי סיון ע"ח).

וּבְשִׁיעָסָק בָּה לְשָׁמָה מַאֲהַבָת הַשָּׁם בָּרוּךְ הוּא, יְרוֹיז לְשָׁמָעָה מִפְּנֵי בָל קוֹרָא. בְּדָגְרָסְנוּן [התרם] (כפלקוּ קְמוֹן לְכָלָת לְפָ"ט ע"ב), אָמֵר רְבִי זִירָא, מְרִישָׁה, בַּי הוּה חִזְוִינָא לְרַבְּבָנוֹ דְקָא מְרַהְטִי לְפֶרְקָא בְּשִׁבְתָּא, אָמִינָא, קָא מְחַלְלִי רַבְּבָנוֹ שִׁבְתָּא. בֵּין דְשִׁמְעָנָא לְהָא דְאָמֵר רְבִי תַּנְחִים אָמֵר רְבִי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לְוִי, לְעוֹלָם יְרוֹיז אָדָם לְדָבָר הַלְּכָה, אָפָלוּ בְּשִׁבְתָּא, דְבַתִּיב אָחָרִי יְיָ יְלָכּוּ בְּאַרְיָה יְשָׁאָג וְגַי (סְכֻע י"ה, י'), אָנָא נְמִי רְהִיטָנָא. אָמֵר רְבִי

נפש יהודה

בַּי גָּדוֹל עַד שְׁמִים. בעושים שלא לשמה. וככתוב מעל שמיים (תהלים ק"ח, ה), לעוסקין לשמה: **לְפֶרְקָא**. לשמעו הדרשה: מְחַלְלִי רַבְּבָנוֹ שִׁבְתָּא. דָאָמֵר מֶר (שבת קי"ג ע"ב) אָסֹור לְפָסּוּעַ פְּסִיעָה גָּסָה בְּשִׁבְתָּא, שְׁנָאָמֵר אָמֵת מִשְׁבַּת רְגָל (ישעה נ"ח, י"ח): **אֲגַרָּא דְפֶרְקָא**. עיקר קובל שכיר הדרשות הרצחים לשמעו דרשה מפי חכם, הוא שכיר הריצה, שהרי רובם אינם מבינים להעמיד הגראסה ולומר שמווע מפי רבנן לאחר זמן שיקבלו שכיר לימוד: **אֲגַרָּא דְבֵי בָּלָה**. דרשה שדורשין בשבת שלפני הרגל, שהוא יגע וטורח ומהשכ להבין טומו של דבר: **אֲגַרָּא דְתַעֲנִיתָא צְדֻקָתָא**. שנוטנין צדקה לערב לפרנסת ענינים שהתענו בו ביום: **אֲגַרָּא דְבֵי הַלּוֹלָא**. חתונה: מְלִיאָ. דברים. לשמה חתן וכלה בדברים: **דְלוּיָן קָלָא**. להרים קול בלשון נהי ועגמת נפש, שיבכו השומעים: **בַּי רְבִים חַלְלִים הַפִּילָה**. באישה וריה משתעי. ותלמיד שאינו נוהג עצמו כשרה, קרי ליה נמי ה'ci: זֶה תַּלְמִיד שֶׁלָּא הָגַע וּכ'ו'. הַפִּילָה, לשון נפל שלא כלו לו חדשיו (סוטה כ"ב ע"ב וע"ז ר"ש"י שם), כן זה שמורה קודם וממנו: וְעַצְמִים. לשון עוצם עינוי (ישעה ל"ג, ט"ז), שטוגרים פיהם ואינם מודים לצרכי הוראה: **אִינִי וְהָא רְבָבָא אָורי**. וכל שנוטינו אין אלא ארבעים: **שָׁאַנִי רְבָבָא**. אדם שווה בחכמה לגודול העיר, מותר להזרות, או שאין ז肯 ממנו בעיר. ורבא אין כמותו

ועל כך כ"ה ע"ה, **תניא**, את זו דרך רבינו מנחם ברבי יוסי, מאין דכתיב כי נר מצוה ותורה אור (מ"ל ו, כ"ג). **תלה** הבתווב את המצוה בנר, ואת התורה באור. [את המצוה בנר] לומר לך, מה נר מair לפי שעה, אף מצוה מגינה לפי שעה. ואת התורה באור, לומר לך, מה אור מair לעולם*. ואומר, בהתחלה מאירה לעולם*. ואומר, תונחה אתך (פסוק כ"ט), בעולם הזה. בשבבך תשמר עלייך, זה يوم המיטה. והקיצות היא תשיחך, לעולם הבא. משל לאדם שהיה מהלך באישון לילה ואפללה, ומתרא מן הקוצים ומהן הברקנים ומהן הפחתים ומהיות רעות ומLASTים. נזדמנה לו אבקה של א/or, בצלם ממקצתן. פיו שעה עמידה השחר, נצול מתיות רעות ומLASTים, ועודין איןנו יודע באיזה דרך מהלך. הגיע לפרשת דרכים, נצול מצלם, בדאיותא לעיל (נאקלה נל כל מואה סיון ע"ח). וראה והבן איך המשיל המצוה לפיר, וההתורה לא/or התמידי.

וארשון גמי [התרם] (כפיה קמן לנタル קו ג' ע"ג), **מעשה בהורדוס מלפआ דקטיל לעולם**. **בדזרשון** [התרם] (כמכלת סוטה פלק סי

נפש יהודה

משיר השירים ועשאו במין זמר. בניגון אחר שאינו נקוד בה, וועשה אותו כמין Shir. אף על פי שימוש השירים הוא ועיקרו Shirley, אסור לעשות כמין Shir, אלא בקריאתו: **הקוֹרָא פְסוֹק**. בבית המשותאות: **בלא זמפו**. במיסב על יינו, עושה שחיקותיו בדברי תורה, וקורא פסוקים בקול רם לשחק בהם בני המשטה. אבל אם אמרו בזמןו על המשטה, כגון שהוא יום טוב ונוטל כוס בידו ואומר עלייו דברי הגדה ופסוקים מעניינו של יום, מביא טובה לעילם:

רמו היא תשיחך. תליז בעדך את זכותך: **פְחַתִים**. גומחות ובורות בדרך: **גּוֹזֵמָנָה לו אַבְקָה של א/or**. כך וכיה לקיים מצוה, ניזול ממקצת פורענות. הגיע עמוד השחר, ניזול מכלם. אף כאן, זכה לתורה, ניזול מן החטא ומן היטורין: **ועדיין איןנו יודיע וכו'**. שמא יכפנו יצרו ליבטול, וישוב עליו הרע ופורענות: **הגִּיע לְפֶרְשָׁת דָּرְכִים**. ושם הכיר את דרכו. ואף כאן, הגיע ליום המיטה ולא פירש מן התורה עד יום מותו, ניזול מן כולם: **לא/or כתמידי**. לאור החמה שהוא תמיד, ולא כנור שהוא דולק לפי שעיה שודוק:

הקוֹרָא פְסוֹק ממשיר השירים ועשאו במין זמר, וביןeko הקוֹרָא פְסוֹק بلا זמני, מביא רעה לעולם. שההתורה חוגרת שיק, ועומדת לפני הקדוש ברוך הוא ואומרת, רבונו של עולם, עשות בנויך בכבוד שמנגנים בו גוים לעבודה זרה. אמר לה הקדוש ברוך הוא, אם כן, מה עשו בני בזמן שהם שמחים. אמרה לפניו, רבונו של עולם, אם תלמידי חכמים הם, יעסקו בתורה ובמושנה וบทلمוד ובhalachot ובאגדות. ואם עמי הארץ הם, יעסקו בהלכות פסח בפסח, ובhalbנות עצרת בעצרת, ובhalbנות חג בחג. העיד רבינו שמעון בן אלעזר משום רבוי יהושע בן חנניה, כלeko הקוֹרָא פְסוֹק אחד בזמןנו, מביא טובה לעולם, שנאמר זכר בעתו מה טוב (מקלי ט"ז, כ"ג):

החלק השני בגודל מעלהה, ויש בו שלשה פרקים

פרק ראשון

פרק רמו

התורה היא אורה של עולם, **והעוסקין בה, מאירין לעולם**. **בדזרשון** [התרם] (כמכלת סוטה פלק סי